10e JAARGANG. № 306.

OOSTPOST

SOERABAJASCHE COURANT.

Prijs der Inteekening:

Voor Soerabaja. ℔ jaar................ ƒ 18.—
„ Java en buitenb.ez. „ do................ „ 20.—
„ Europa „ do................ „ 25.—

De **Oostpost** verschijnt dagelijks, met uitzondering van den ZONDAG.

WOENSDAG 31 DECEMBER 1862

Prijs der Advertentiën:

De prijs der ADVERTENTIEN is ƒ 1.— voor elke TIEN WOORDEN; betalve het zegel.

Advertentiën met groote letters betalen dubbel.

Iedere herhaling na de twee eerste plaatsingen wordt betaald met de helft van het bedrag der advertentie.

Voor doorloopende annonces kunnen schikkingen worden getroffen.

Uit hoofde van het op morgen invallende Nieuwjaar zal alsdan geene *Courant* wordt uitgegeven.

BERIGT.

H. H. INTEEKENAREN

OP DE

OOSTPOST,

die hun abonnement over

1863

niet wenschen te prolongeren,

worden beleefdelijk verzocht, daarvan vóór primo Januarij a. s. aangifte te doen aan het bureau van dat blad: zullende bij niet opzegging het abonnement beschouwd worden, als door te gaan.

ABONNEMENT PER JAARGANG:

Voor Soerabaja, ƒ 18.—
„ alle andere plaatsen in Ned. Indië „ 20.—
„ Europa, franco per mail „ 25.—

De inteekening en storting der gelden kan buiten Soerabaja geschieden bij de Heeren:

C. G. Kolff & Co te Batavia.
De Groot, Kolff & Co „ Samarang.
Weijermans & Co „ Pasoeroean.
W. Eekhout & Co „ Makassar.

De Uitgevers,
LE ROY & Co.

JONGENS WEEZEN INRIGTING.

Directeuren over de maand Januarij 1863.
De Heeren Ds. A. A. T. MOUNIER,
en W. CORES DE VRIES.

ADVERTENTIEN.

Wordt bekend gemaakt, dat op Woensdag den 14den Januarij 1863 ten burele van den Resident van Soerabaja eene

Uitbesteding

zal worden gehouden voor den overvoer van 1293 stuks HOUTWERKEN, van Boenga naar **Batavia.**

Zullende de voorloopige toewijzing geschieden aan den *minsten inschrijver,* zonder voorafgaande mijning.

De voorwaarden liggen voor belanghebbenden ter inzage op voormeld bureau.

Soerabaja, *Namen den Resident,*
den 29sten December 1862. *De Secretaris:*
(1735) **WEGENER.**

UITBESTEDING.

Op Maandag den 26sten Januarij 1863;
's morgens ten 10 ure;

zal door den ondergeteekende ten zijne burele publieke UITBESTEDING worden gehouden voor de levering van

250, zegge twee honderd vijftig troepen-paarden,

ten behoeve van het Regiment Oost-Indische kavallerie en het wapen der artillerie, gedurende het jaar 1863.

De betrekkelijke voorwaarden, zoomede inlichtingen zijn te bekomen, ten zijnen burele, dagelijks van 's morgens 8 tot 2 ure, zon- en feestdagen uitgezonderd.

De Onder Intendant 1ste klasse in de 3de Militaire afdeeling op Java.
Soerabaja, Bij absentie,
De Onder Intendant 2de kl.
den 19den December 1862. DE GROOT.
(1697)

UITBESTEDING.

Op Dingsdag den 10den Februarij 1863, des morgens ten 10 ure,

zal op het Bureau van den Ondergeteekende publiek worden UITBESTEED de levering van

Roode wijn

ten behoeve van het Militair departement gedurende de jaren 1864 tot en met 1866.

De UITBESTEDING zal plaats hebben tweeledig, namelijk:

1e. voor de behoefte van het Leger te zamen genomen

2e. voor de behoefte in deze afdeeling.

De voorwaarden liggen dagelijks, met uitzondering van zon- en feestdagen, voor belanghebbenden, van 's morgens 8 tot 's namiddags 2 ure ter lezing op het bureau van den Ondergeteekende, bij wien tevens de verlangd wordende inlichtingen te bekomen zijn.

De Onder Intendant der 1ste klasse in de 3de militaire afdeeling op Java.
. Bij Absentie.
De Onder Intendant der 2de klasse
Soerabaya, *der militaire administratie*
den 11den November 1862. **DE GROOT.**
1525)

(*Voor het land*) Op Maandag den 20sten April 1862, des voormiddags te tien ure, zal door den ondergeteekende ten zijnen burele op het paleis te Weltevreden in het openbaar in één perceel worden aanbesteed.

Het daarstellen van eene ijzeren brug over de Kediri-rivier ter hoofdplaatse Kediri,

en zulks overeenkomstig het bestek, de voorwaarden en de teekeningen, welke voor belanghebbenden ter inzage liggen op het residentie-kantoor te Kediri, ten burele van den hoofd-ingenieur, chef der 4de waterstaats-afdeeling, te Soerabaja, en ten kantore van

Den Directeur der Openbare Werken,
H. DE BRUIJN.

Jongens weezen Inrigting.

Benoodigd een tweede huisvader op een tractement van ƒ 75.—, dat later, bij termijnen, zal kunnen worden opgevoerd tot ƒ 150.—, behalve kost en inwoning.

Gegadigden gelieven zich of mondeling of bij brief franco te rigten tot den president der Hoofd commissie te *Batavia,* den heer Mr. T. H. der Kinderen, of tot dien van de plaatselijke kommissie te *Soerabaja,* den heer P. van Bleiswijk Ris.

De Secretaris der Hoofd-commissie, voornoemd enz. [1726]

GEBOORTEN.

Voorspoedig bevallen van eene *DOCHTER,* A. E. Maas, echtgenoote van
Soerabaja, F. W. DAVIDSZ.
den 25sten December 1862. (1721)

Bevallen van een' *ZOON* L. F. M. LE CLERCQ, geb. Grave.
Toeban, 23 *December* 1862. (1734)
Eenige kennisgave.

STERFGEVALLEN.

Heden overleed te *Malang,* in den ouderdom van 50 jaren, mijn geliefde Echtgenoot de Heer J. H. Lautenslager.

Soerabaja, R. ROELFSEMA,
23 December 1862. Wed. *J. H. Lautenslager.*
Eenige en algemeene kennisgave [1727]

Na een smartelijk lijden ontsliep heden morgen onze geliefde *ZOON* Jan Jacob in den ouderdom van ruim 2 maanden.

J. G. BERKHOLST.
A. W. BERKHOLST.
Suikerfabriek Boedoeran, *geb. Riems.*
24 *December* 1862. (1731)

Op den 27sten Januarij 1863

zal te Soerabaja, krachtens regterlijke magtiging, en volgens plaatselijk gebruik, worden verkocht de lading

Machineriën

uit de gerenommeerde fabriek van

H. O. ROBINSON & CO
te
Londen,
liggende in entrepôt,

van daar aangebragt per het Nederlandsch brikschip *Rhijnvis Feith,* kapitein A. F. Laumerts, bestaande uit:

Eene STOOMMACHINE van 12 paardenkracht MET TUBULAIREN KETEL;

2 OLIEMOLENS;

Eene HYDRAULISCHE PERS, met pompen COMPLEET;

3 IJZEREN VLOTTEN en diverse gereedschappen voor de opzetting.

VOORTS:

Eene groote partij OLIELEGGERS.

Informatiën te bekomen bij de Heeren SCHIMMELPENNINCK & CO en den advocaat en procureur Mr. KOOIMAN, in de Chinesche kamp.

(1724)

VENDUTIE

op eenen nader te bepalen dag
IN HET LOCAAL NAAST DE HOOFDWACHT,
vroeger geoccupeerd door
den Heer J. H. TEN CATE,
door
ABALAIN DURAND & CO.
van Diverse
COMMISSIE - GOEDEREN.
(1676)

Op een nader te bepalen dag

zal door de ondergeteekenden publiek worden verkocht:

Een ERF met een STEENEN met PANNEN GEDEKT HUIS en BIJGEBOUWEN, gelegen binnen deze stad in de Jotangan, thans Jatottan, Blok No. 22, bij de verponding geregistreerd onder No. 294, thans geoccupeerd als HOTEL en WAGENVERHUURDERIJ door den Heer Schmit, benevens een daaraan grenzend uitgestrekt stuk gronds.

Inmiddels ieder afzonderlijk uit de hand te koop.

Nadere informatiën bij
(1375) ANEMAET & CO.

VERTREK VAN SCHEPEN

Naar Rotterdam

zullen in de eerste helft van Februarij vertrekken

het Ned. schip *ROTTERDAM,* Kapt. H. Poort, en
het Ned. schip *CATHARINA MARIA,* Kapt. Oomkens,

beide uitmuntend ingerigt voor den overvoer van passagiers.

de Agenten,
(1729) ANEMAET & CO.

TE KOOP

een zeer élegante Europesche

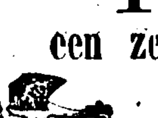

VIS à VIS,

en

een span goede WAGENPAARDEN, IJZERSCHIMMEL, voor ƒ 420.— adres Bureau **Oostpost.** (1736)

TE KOOP

eene nieuwe koets, COUPE, vervaardigd in de fabriek van
(1715) KESSLER & CO.

EENE MELKGEVENDE KOE

wordt te koop gevraagd.

De voorkeur wordt gegeven aan eene KOE van Europeesch RAS, die onlangs melk is geworden.

Reflectanten adresseren zich franco aan de uitgevers dezer Courant onder letter **S.**
[1725]

PHOTOGRAPHISCH ATELIER
VAN
K. BUWALDA,
Portretten naar Woodbury.

Dagelijks in de gebruikelijke morgenuren geopend, uitgezonderd **Maandag en Donderdag.**

Familiën gelieven den dag hunner komst te bespreken.
(1285)

HET
Photografisch Atelier
VAN
K. BUWALDA

zal wegens veelvuldige bezigheden nog tot 15 Januarij geopend zijn. (1738)

SOCIETEIT CONCORDIA

BAL en SOUPER
Op Zaturdag avond den 3den Januarij a. s.
De Secretaris,
(1730) **KEIJZER.**

Een Machinist,

gedurende verscheidene jaren bij de koninklijke Nederlandsche Marine gediend hebbende, de Fransche en Engelsche talen magtig, kunnende des vereischt behulpzaam wezen in de administratie, voorzien van goede getuigschriften van gedrag en bekwaamheid, zag zich gaarne geplaatst op eene der suikerfabrieken op Java. Adres Bureau dezer *Courant* onder letter **M.**
(1728)

PAS VAN NEDERLAND!

Allerlei kleuren van LAKEN, de el à ƒ 3.75.
id. IMITATIE LEÊR, van ƒ 2.50, ƒ 3.50 t/m. ƒ 5. per el.
id. soort van RIJTUIG-DAMASTEN.
(1714) KESSLER & CO.

NORTHERN
Insurance Company,
gevestigd te LONDON.
Brand- en Levensverzekering.

De ondergeteekenden, agenten, gaan steeds voort met het **sluiten van Polissen en Assurantie,** op de meest billijke en voordeelige voorwaarden, op WOONHUIZEN met het daarin aanwezige AMEUBLEMENT, PAKHUIZEN, GOEDEREN, KOFFIJ-, THEE- en SUIKER ÉTABLISSEMENTEN.

(1517) B. J. VAN ECK & CO.

Wordt gevraagd eene kinder-jufvrouw (bonne.)

Een hoofdvereischte is zuiver Hollandsch spreken.
Adres onder L^s. X, bureau *Oostpost*. (1723)

De ondergeteekende maakt bij deze bekend, dat zijne *toko* met den 1sten Januarij 1863 van uit de Heerenstraat wordt verplaatst naar de Werfstraat, in het huis, vroeger geoccupeerd door de Heer KOOSE.

[1722] L. W. VAN DER ZWAAN.

De ondergeteekende, deze plaats verlatende, verzoekt ieder, die iets van hem te vorderen heeft, zich ter erlanging van betaling bij hem aan te melden *op den vijfden Januarij aanstaande*.

SOERABAJA, J. C. BOTTER.
22 December 1862. (1711)

Een jong mensch, bekend met de inlandsche en moderne talen en het Boekhouden, en sedert twee jaar als geëmployeerde op eene Suikerfabriek werkzaam geweest zijnde, zoekt wederom eene dergelijke betrekking.
Adres La. B, uitgevers van de *Oostpost*.
(1617)

PHOTOGRAPHIE.
PORTRETTEN

Op glas van *f* 6.— *f* 10.— *f* 20.— *f* 30.
Op wasdoek en op papier billijke arrangementen.
Modellen liggen ter bezigtiging.
De betaling bij de aflevering.

M. H. HALEWIJN.

Heeren Straat
(1402) *achter het stadhuis.*

Etablissement Groedo.

De ondergeteekenden hebben de eer, kennis te geven, dat, hunne

HOUTSTOOMZAAGMOLEN

thans in volle werking zijnde, bestellingen op gezaagde houtwerken binnen weinige dagen kunnen geëffectuëerd worden.
De prijzen zullen, naar gelang der dimensiën der bestelde houtwerken, ten billijkste berekend worden.
Alleen DROOGE en GAVE HOUTWERKEN worden afgeleverd.

(715) **ZANTHUIS & CO.**

Amerikaansche beschuit.

PLAIN ARROWROOT, FANCY MACHINE, QUEEN, DESSERT, PIC NIC, MIXED.
Zes blikken bij elkander. *f* 12—
Per blik afzonderlijk. . . . „ 2.25.
à Contant.

(1739) **LE ROY & CO.**

ONTVANGEN.

Fraai geassorteerde SUIKERWERKEN, LIKEUR-AMANDELEN en alle soorten van fijne BONBONS.
JUJUBES en BORST-TABLETTEN.
POEDER- CHOCOLADE en pakjes dito met en zonder vanille.
PATÉS d'ITALIE MACARONIE, VERMICELLIE in stopflesschen en blik.
Engelsche GELEIJEN, ZUREN en SAUSEN, waarbij ANCHOVIS SAUS.
Puike TAFEL-AMANDELEN, SULTANE ROZIJNEN, KRENTEN, SUCADE en SNIPPERS.
Geassorteerd hollandsch ZUUR en PROVISIEN.

bij
(1732) **C. H. G R I M M.**

In Commissie Ontvangen

supra fijne HEERENHEMDEN.
ad
f 32., *f* 36., *f* 40., *f* 43, *f* 48., *f* 50 en *f* 65
à contant.

(1635) bij LE ROY & CO.

BOEK-, COURANT- en HANDELS DRUKKERIJ.
VAN
LE ROY & CO,
TE
SOERABAJA.

Door eene ruime keuze van lettersoorten is deze drukkerij inzonderheid ingerigt tot het drukken van:

Aanplakbiljetten en Affiches in vele formaten, Boek- en kantoordrukwerken, circulaires, rekeningen, nota's, kwitantiën, wissels, prijscouranten, marktberigten, polissen, cognossementen, menu's, adres- en visitekaartjes en elk ander drukwerk

BOOM- en HANDELSSTUKKEN,
zoomede
IMPRIMÉS voor Fabriekanten, Aannemers en Pachters
naar vaste modellen
zijn steeds voorhanden. (1236)

W. SCHEERENS,

kapper, barbier en haarsnijder
Kalisossok No. 2. (769)

Zweedsche- en Koolteer

bij
(1733) HAYE & VAN MARLE.

Fransche Heerenschoenen

met ELASTIEK, ROSETTE en GESP
ad
f 7., *f* 7.50, *f* 8., *f* 9. en *f* 10.
à contant

(1636) bij LE ROY & CO.

Wissels op Nederland.

bij
(1416) HILL BROEKMAN & CO.

Wissels op Nederland.

bij
(1418) FRASER EATON & CO.

Hollandsche KOEMELK

(1737) in het MARINE HOTEL.

IN COMMISSIE

zijden en andere
REGENMANTELS
en
REGENJASSEN.
à Contant.

bij
(1652) LE ROY & CO.

PAS ONTVANGEN
BIJ
OEI MOOLIEM,
Kembang jepoon.

Manilla Sigaren No. 2,
***John Alberty* Cognac,**
Genever *A. v. H.*
Old Port op ½ fl.
Madera dry » » »
Champagne (*Veuve Cliquot*) op ½ fl.
Champagne (*Moët Chaudon*) op ½ fl.
Echt Kitzinger bier.
» haantjes bier, merk *Rendorp*.
Best India pale ale.
St. Julien Medoc *B. van Leeuwen & Co.*
Geisenheimer.
Niersteiner.
Seltzerwater, op ½ kruiken.
Siropen in soorten.
Boonekamps maagbitter.
Pommeranzen spiritus.
Curaçao en andere likeuren.
Japansche Soya.
» geconfijte gember.
Slâ-olie.
Castor-olie
Arrowroot,
Tarwebloem van de Maatschappij *de korenschoof*, in blikken van 15 pond,
Fransche wijn-azijn,
Saucisse de Bologne,
Puike ham,
Amerikaansche beschuit,
Banket,
Poederchocolade,
Puike boter,
Thee, *Hong-Bie*, in pakjes van ¼ kattie,
Eau de Cologne, merk H. en S.
Rozenwater,
Amandelzeep,
Haarolie en pommade,
Blaauwe verw, aangemengd,
Berlijnsch zilveren lepels, per stel en per dozijn,
Porceleinen Eet-en theeserviezen,
Japansch porseleinen kopjes met deksels en schoteltjes.
Kantoorlampen,
Hanglampen met katrollen,
Boven- en onderballons,
Wagen- en bendie-lantaarns,
Polka hoeden,
Bier-, wijn-, bitter-, en champagne-glazen, per stel en per dozijn,
Vermicelli en Macaroni,
Gedroogde appelen en peren,
Rozijnen en krenten.

GELEIËN.

Pruimen-, kruisbessen-, aardbeziën-, roode bessen-, damascener pruimen-, en frambozen gelei.
Piccadilly,
Pepermunt koekjes.

GROENTEN.

Asperges, asperge punten, dop erwten, petits pois au beurre, tuinworteltjes, tuinboontjes, gestoofde appelen en peren, appelpent, snijboontjes, schorseneren, capucijnders, andijvie en postelijn, gestoofde kruisbessen, brusselsche kooltjes..

VLEESCHEN.

Ossenhaas
Kalfs karbonnade
Kalfs schijf
Ossengehakt
Keulsche fricadellen
Ossenschijf
Lamscôtelletten
Ossenlappen
Talingtjes
Hazepeper
Lijsters
Versche zalm
Pluviers truffés
Leeuwerikken
Bouillons
Oesters
Sardijntjes

} **in blik.**

à Contant. (1706)

HOLLOWAY'S ZALF en PILLEN.

Behoud der gezondheid. Hoe gering is dikwijls de oorzaak der ziekten! Hoe dikwijls wordt zij verzuimd, en hoe gemakkelijk is zij somtijds te herstellen! De natuur waarschuwt den mensch voor eene komende ziekte door pijn, ligte ongesteldheid, of iets dergelijks, welke kleine ongemakken dadelijk door dienstige geneesmiddelen moeten worden weggenomen, en de geneesmiddelen van Holloway zijn door de geheele wereld als zoodanig beroemd. De pillen zuiveren het bloed, de bron van gezondheid en sterkte, en verzekeren alzoo de geregelde voorkoming van alle uitwendige ziekten, van welken aard die ook mogen zijn. De pillen en zalf van Holloway, te zamen tot hetzelfde doel aangewend, zullen een ieder in staat stellen, om den voortgang der ziekte te stuiten, en om de geheele inwendige ligchaamskracht in overeenstemming te houden.
(880)

NEDERLANDSCH INDIE
Soerabaja 31 December, 1862.

Telegram.
DE JAVASCHE COURANT

van den 31sten December bevat de volgende beschikkingen.

Militair Departement.

BEVORDERD:

Tot majoor der artillerie, de kapitein B. J. Eeknout.
Tot kapitein, de eerste luitenant der infanterie (adjudant) W. L. Reuter.
Tot eersten luitenant, de tweede luitenant Verbrugh.

BENOEMD:

Tot kommandant der artillerie in de 1ste militaire afdeeling van Java, de majoor J. C. E. de Mol van Otterloo.

GESTELD:

Op non activiteit de kapitein der infanterie R. H. Rhode, en de eerste luitenant bij dat wapen H. M. Wagner.

VERLEEND:

Een tweejarig verlof naar Nederland wegens ziekte aan den kapitein der infanterie C. W. H. Taelen, thans non-actief.

Marine Departement.

BENOEMD:

Tot administrateur van het Marine Etablissement te Soerabaja F. G. de Bie, eerste kommies op het bureau van den hoofdadministrateur der Marine.

Opgave van de politie

omtrent personen, wier passen voor aankomst of vertrek zijn geviseerd geworden.
31 December.

voor Aankomst.

T. S. Reijneke, van Probolingo. A. de Casparis de Reus, van Batavia. G. F. Nezman, van Madura. G. de Graaff, van Malang.

voor Vertrek.

K. J. A. Delprat, G. J. A. Boulet, naar Bezoeki.

Aangekomen Passagiers.

Met het Nederl. schip *Electra*, kapt. H. Wegman, van Batavia: De heeren C. L. Cramer, F. D. Chanoon, P. J. N. Steinmets, en A. Bousquet en echtg.,

Vertrokken Passagiers.

Met het Nederl. schip *Jedo*, kapt. F. van Rossen, naar Nederland: De heer Charter en fam., en 2 gepasporteerde militairen.

NEDERLAND.

MIDDELBURG, 9 Oct. Dezer dagen is door den Commissaris des Konings in deze provincie aan burgemeesters van verschillende gemeenten en eenige andere autoriteiten toegezonden een photographie-portret van Z. M. den Koning, voorzien van Zr. Ms. eigenhandig gestelde handteekening. Deze aanbieding is een gevolg van 's Konings tevredenheid over de wijze, waarop hij in Mei ll. in de provincie Zeeland ontvangen is.

— In de nabijheid van Essen bestaat eene fabriek, waarin de tegenwoordige eigenaar, de heer Krupp, 37 jaren geleden met twee arbeiders de vervaardiging begon van gegoten staal, naar eene bereidingswijze, die door zijn' vader, na lang zoeken, met opoffering van zijn fortuin, kort vóór diens dood was gevonden. Aan den ingang van het terrein dier inrigting, voor welke deskundigen getuigen, dat het woord „fabriek" bijna te gering is, staat een beleefd verzoek te lezen, om toch geene pogingen tot het bezigtigen er van in het werk te stellen, wegens het onaangename, dat voor beide partijen gelegen is in de weigering, welke daarop zou moeten volgen. Nogtans is het den heeren ingenieurs van den waterstaat Fijnje en van Diesen gelukt, op hunne wetenschappelijke reize, in het begin dezes jaars gemaakt, toegang tot die inrigting te verkrijgen. De volgende bijzonderheden zijn ontleend aan het verslag, dezer dagen door genoemde ingenieurs van hunne zending uitgegeven:

In plaats van de eenvoudige woning, vroeger door den eigenaar betrokken, houdt hij thans ver-

blijft in eene sierlijke villa, omgeven door een' lusttuin met vijvers, kunstmatige rotsen, heuvels, bronzen groepen, veranda's, wintertuinen, enz. De stallen, uitspanningszaal, en bijna alle andere gebouwen en werkplaatsen maken met de villa door den bouwtrant een uitmuntend geheel, en getuigen van den goeden smaak des ontwerpers: zelfs de schoorsteen deelt in dit voorregt, en ziet er uit als een bevallig observatorium.

De vuurgangen van 16 stoomketels voor 1600 paardenkrachten worden van alle zijden onder den grond naar den eenigen schoorsteen gevoerd, die zoodoende geheel vrij staat. Hij is beneden bijna 10 Ned. el in middellijn, en bijna 80 Ned. el hoog. Boven op staat een koepeldak op kolommen. Een ijzeren trap voert buiten langs den schoorsteen naar eene galerij, die hem beneden den top als een lijstwerk omrigt.

Dagelijks zijn 2400 arbeiders in de verschillende gebouwen werkzaam.

De wijze waarop, en de bestanddeelen waarmede het gegoten staal wordt vervaardigd zijn een geheim. Het eenige, wat daarvan bekend is geworden, is het volgende: Het staal wordt gesmolten in kroezen van graphiet, die 50 pond inhouden, en waarvan er vier in één oven staan. De beschikking geschiedt koud; de kroezen worden maar eens gebruikt; gewoonlijk wordt er tweemaal daags gesmolten. Er wordt bijna niets anders dan poedelen gefrischt staal, en zeer weinig cementstaal omgesmolten. Het eerste en het laatste wordt aan de fabriek zelve vervaardigd.

Het hoofdwerk bestaat in de vervaardiging van groote stukken voor werktuigen, van wielbanden voor spoorwagens, en van kanonnen. Deze fabriek voor gegoten staal, welke stof bestemd schijnt om eene groote rol in den bruggenbouw te spelen, is de grootste van het vasteland.

De fijnheid van korrel, bij het daar vervaardigde gegoten staal verkregen, is zoo groot, dat edele metalen moeijelijk fijner korrel kunnen vertoonen.

Tot hiertoe waren 16 stoomhamers van verschillende grootte in de fabriek werkzaam, maar onlangs werd er een aan toegevoegd, welke niet alleen hen allen, maar ook alle tot nog toe bekende stoomhamers in grootte overtreft. Men heeft drie jaren aan zijne vervaardiging besteed. Hij is ingerigt naar het stelsel van Nasmyth. De hamer weegt met zuiger en stang 45,000 kilogram. De valhoogte is ruim 3 Ned. el. De cylinder boven den hamer rust op zware stalen balken. Bovengenoemde ingenieurs woonden het smeden bij van een stuk gegoten staal, bestemd voor krukas van een stoomschip van 500 paardenkracht. Dat stuk woog 20.000 kilogram. Het was aan het uiteinde, dat gesmeed moest worden, niet geheel wit gloeijend, en werd met eene kraan op het aambeeld gebragt. Het hing in een' zwaren ketting, en werd door de beweging van dien ketting in den een' of anderen zin omgewenteld. Zoowel de beweging der kraan als die van den ketting geschiedde met stoom. De hamer viel van onderscheidene hoogten op het stuk, naar gelang der behoefte. Ofschoon bij den hoogsten val de slag hevig was, had het gebouw nog altijd de dreuning goed doorgestaan, zonder te schudden.

De hoeveelheid gegoten staal, welke dagelijks in de fabriek wordt vervaardigd, bedraagt 15 à 16,000 kilogram; er ligt meer dan 1 millioen kilogram in voorraad.

Men kan in één stuk zelfs zwaarder stalen voorwerpen gieten dan 20,000 kilogram, zoo als bovengenoemde scheepsas; naar men beweert, kunnen stukken van 30,000 kilogram gegoten worden.

— De Kamer van Koophandel en Fabrieken te Amsterdam, in aanmerking nemende de bezorgdheid, die tegen het artikel *Petroleüm* te dier stede heerscht, heeft den hoogleeraar E. H. von Baumhauer uitgenoodigd, het artikel aan een scheikundig onderzoek te onderwerpen, en voelt zich thans genoopt, dat onderzoek ter kennis van den handel te brengen.

Amsterdam, 29 October 1862.

In antwoord op uwe missive van 24 October jl. heb ik de eer u te melden, dat uit het onderzoek van meerdere monsters Petroleüm, door mij reeds in het werk gesteld, het mij gebleken is:

1°. dat het Petroleüm, onder de gewone omstandigheden van temperatuur en drukking, anders gezegd, zonder voorafgaande verwarming, voor zelfontbranding niet vatbaar is;

2°. dat er bij aanraking van vuur en licht bij geraffineerd Petroleüm geen grooter gevaar voor ontbranding be taat, dan bij terpentijnolie, aangezien hunne kookpunten niet aanmerkelijk van elkander verschillen; dat daarentegen het gevaar voor ontbranding veel grooter is bij aether sulphuricus, (vlekkenwater), en sterken alcohol, die een veel lager kookpunt hebben;

3°. dat, dewijl het eerste kookpunt van ongeraffineerd Petroleüm veel lager is, dan dat van de monsters geraffineerd Petroleüm, die ik heb onderzocht, het gevaar van brand door vuur of licht bij ongeraffineerd Petroleüm grooter is, dan bij geraffineerd; doch ook bij ongeraffineerd Petroleüm is dit gevaar niet grooter, dan bij de zoo even genoemde vloeistoffen met laag kookpunt.

Wil men dus maatregelen nemen, om het gevaar voor brand door ligt brandbare zelfstandigheden te verminderen, zoo moeten die op al deze vloeistoffen evenzeer van toepassing zijn, en zoude het bewaren in goed gesloten blikken vaten in met steen verwulfde pakkelders daartoe, naar mijn oordeel, het eenvoudigste middel zijn.

Aan de Kamer van Koophandel en Fabrieken te Amsterdam.

De Hoogleeraar in de Scheikunde aan de Amsterdamsche Doorluchtige School.
(Get) E. H. VON BAUMHAUER.

De Kamer van Koophandel en Fabrieken te Amsterdam,
(Get.) P. VAN HEUKELOM *President.*
„ H. P. G. QUACK, *Secretaris*

FRANKRIJK.

PARIJS, 10 Oct. — Men houdt zich bezig met het plan voor een monument, dat ter eere van het leger in de Krim aan de Barrière du Trône zal worden opgerigt. Het zal een reusachtige eereboog zijn, omgeven van kommen, en voorzien van eene fontein; boven op den boog zal een kolossaal beeld van den roem worden geplaatst. De kosten zijn zeer aanzienlijk, en zullen gedeeltelijk door de stad Parijs en gedeeltelijk door het rijk worden gedragen.

— De keizer wordt op het kasteel de Ferrières van baron Rothschild verwacht om aldaar te jagen. Het feest, dat de beroemde bankier bij die gelegenheid zal geven, zal 300,000 francs kosten; bovendien zullen de armen van Parijs 30,000 francs, en het garnizoen van het plaatsje Ferrières 10,000 francs ontvangen.

— Graaf Zamoyski leeft alhier in groote afzondering, en heeft Zondag de Poolsche mis, waar hem eene ovatie wachtende was, niet bijgewoond. Men beweert, dat hem door de regering is te kennen gegeven, dat zijn verblijf alhier haar niet aangenaam was. De beroemde Pool zou dus spoedig naar Londen vertrekken.

PARIJS, 2 November. — Het besluit van generaal Forey tegen Almonte luidt aldus: „De met volkomene militaire en politieke volmagt voorziene opperbevelhebber brengt aan het Mexicaansche volk en in het bijzonder aan de inwoners van Vera Cruz, dat de regering van generaal Almonte geenszins door de Fransche regering wordt gebillijkt. Generaal Almonte zal dus gehouden zijn 1°. het door hem georganiseerde ministerie te ontbinden; 2°. zich te onthouden van het uitvaardigen van wetten en besluiten; 3°. den aangenomen titel van chef der natie af te leggen, en zich in het vervolg stipt te houden aan de bevelen des keizers, welke dáárin bestaan, dat men zich zoo mogelijk met de andere Mexicaansche generaals, welke bij de militaire organisatie moeten behulpzaam zijn, versta.".

— Het besluit, dat het standpunt van den heer de Saligny bepaalt, is van den volgenden inhoud: „In Mexico aangekomen, om zich aan de spits van het expeditiecorps te stellen, welks commando hem door den keizer is toevertrouwd, brengt de opperbevelhebber ter kennis van allen, dat Z. M. in hem heeft gesteld de militaire en diplomatieke magt, en hem dus tot gevolmagtigd minister in Mexico heeft benoemd. De heer Dubois de Saligny zal, volgens de bevelen des keizers, ook voortaan als chef in Mexico zijnen zetel hebben, doch zijne volmagten regtstreeks ondergeschikt aan die van den buitengewonen gezant".

— Eenigen der ambassades alhier hebben berigten van Athene ontvangen, waarin het gebeurde in Griekenland op andere wijze wordt toegelicht, dan vroeger is medegedeeld. De Grieksche provinciën, en vooral die, welke aan de grenzen liggen, zijn in eene buitengewone beweging. De republikeinsche partij schijnt aldaar sterker te zijn, dan men dacht, en beoogt eene bondsrepubliek, gelijk aan de Zwitsersche. De thans bestaande 23 provinciën zouden, volgens dit plan, ieder op zich zelve staan, en eene centrale regering zou te Athene zijn gevestigd. Wanneer de Grieksche provinciën, die thans tot Turkije behooren, vrij zullen zijn, dan zouden zij bij den bond worden ingelijfd.

Er zijn een aantal candidaten voor het presidentschap, doch algemeen is de keuze gevestigd op den jeugdigen prins Ypsilanti, die door zijne goudsdienst, nationaliteit en kunde zeer veel kans heeft. Een andere candidaat is generaal Bourbaki, Griek van geboorte; hij commandeert thans een divisie-corps te Nancy. Zijn vader behoorde tot de verdedigers van Missolonghi: hij werd gevangen genomen en onthoofd. Zijne kinderen werden met die van Canaris naar Frankrijk gezonden, en de hertog van Orleans, later koning, nam ze als de zijne aan; Bourbakie werd te Saint-Cyr opgevoed, en heeft zich in Algerië als een kundig krijgsman doen kennen.

Indien het monarchale beginsel de overhand behoudt, dan schijnt de hertog van Leuchtenberg de meeste kans tot den troon te hebben. Hij zou echter van den kant van Engeland een' hevigen tegenstand ontmoeten; deze mogendheid zou als grond daarvan aanvoeren, dat het tractaat van 1832 iederen candidaat, die tot de regerende familiën van Frankrijk, Engeland en Rusland behoort, uitsluit. De partij van den hertog voert aan, dat haar candidaat slechts kleinzoon is van keizer Nicolaas van moederszijde, en dat zijn vader zelfs niet van verre met de keizerlijke Russische familie verwant was.

— Eene dépêche van den Franschen gezant te Athene, den heer Bourée, berigt, dat het afscheid van den koning en de koningin van het corps diplomatique zeer aandoenlijk was; de koningin barstte in tranen los.

— Aangaande den kapitein der cavallerie, die aan de hem door zijne soldaten toegebragte wond is overleden, wordt het volgende gemeld: Toen koning Otto aan den Piraeus aankwam, en men hem van zijne verjaging kennis gaf, eischte hij, in staat van beschuldiging te worden gesteld, ten einde te kunnen bewijzen, dat hij nooit tegen de constitutie had gehandeld, en vraagde, dat dit voorstel naar Athene zou worden overgeseind. De kapitein verzocht den koning, belast te worden met het doen telegraferen van dezen eisch. Aan het telegraafbureau weigerden de ambtenaren, des konings verzoek te telegraferen, en toen de kapitein zich door zijne soldaten wilde doen bijstaan om de ambtenaren te dwingen, ontmoette, hij in plaats van hulp niets dan tegenstand; hij werd door een' der soldaten met een' bajonnetsteek gewond, en overleed den volgenden dag.

—Betreffende de jongste omwenteling zijn nog de volgende bijzonderheden bekend worden.

Kolonel Papadiamantopoulos, de ziel der beweging, is tot militair commandant der hoofdstad benoemd.

De majoor Fringhatos is tot gouverneur van het paleis benoemd, alwaar alles verzegeld werd in tegenwoordigheid van den baron von Wendland, directeur van het particulier kabinet van koning Otto, die tot dit einde het proces-verbaal had geteekend.

De diamanten en zeer vele kostbaarheden der koningin waren aan de grootmeesteres van het hof ter hand gesteld, die, vergezeld van een' geattacheerde der Engelsche ambassade, deze voorwerpen in een hofrijtuig zonder eenig escorte naar het gezantschapspaleis had overgebragt, en dit te midden der bevolking, die, hoezeer wetende, wat zij medevoerde, evenwel den eigendom der koningin had geëerbiedigd.

De eerste maatregel van de voorloopige regering was de invrijheidstelling der staatsgevangenen.

— Een officier, die de expeditie naar China heeft medegemaakt, heeft onlangs aan een' vriend te Lyon eenen ruwen steen ten geschenke gegeven; deze heeft dien laten slijpen, en een juwelier heeft er thans 10,000 francs voor geboden. De officier kende de waarde niet, en zijn vriend heeft daarvan geen misbruik willen maken, en den steen teruggegeven.

— Eene schapenhoedster werd dezer dagen in de omstreken van Lyon door een onweder overvallen, en ging onder een' boom schuilen. Eensklaps werd een tak van den boom door den wind afgescheurd, en viel voor hare voeten neder, doch ook tevens had er als het ware een regen van goudstukken plaats. Zij zag naar omhoog, en ontdekte een gat in den boom, dat vol goud was. Er waren meer dan 20,000 francs aan goud in. Men zocht naar de reden, waarom die schat aldaar was verborgen, en men herinnert zich, dat dertig jaar geleden een rijk man door zijn' bediende is bestolen en vermoord. De bediende werd gearresteerd en geguillotineerd, en men veronderstelt, dat hij het gestolene in den boom had verborgen.

ENGELAND.

LONDEN, 10 Oct. — Men leest in den *Morning Post*: „Wij vernemen, dat de *Southern Association* te Liverpool in eene meeting een voorstel heeft aangenomen, strekkende om bij de regering op de erkenning der Zuid.-confederatie aan te dringen. De aanleiding tot deze beweging waren hoofdzakelijk de door den heer Gladstone te Newcastle geuite woorden, op dit onderwerp betrekkelijk. Men zegt, dat de leden van de kamer van koophandel te Liverpool eene petitie bij het gouvernement hebben ingeleverd, of op het punt zijn, dit te doen, waarin de noodzakelijkheid wordt betoogd, om de Zuid.-confederatie als eene afzonderlijke natie te erkennen."

— Eergisteren vond men een der bedienden der wijnhandelaren Bannister & Co. in een groot vat wijn drijvende, waarin hij was verdronken.

— Een Amerikaansch blad disoht zijnen lezers in vollen ernst den volgenden *Canard* op: „In weêrwil van de vorderingen der wetenschap, moet er nog menig geheim worden opgehelderd. Zoo is de geneeskunst buiten magte om rekenschap te geven van een ongehoord feit, dat te Altonville, in den staat Ohio, heeft plaats gehad. Donderdag ll. bragt mevr. V. Scharpf aldaar een kind van het mannelijk geslacht ter wereld, welks linker voetje van een volkomen gelakt laarsje was voorzien. Verrast door dit verschijnsel, ondervroeg Dr. Knox den echtgenoot, schoenmaker van beroep, die verklaarde, zich te herinneren, dat zijne vrouw tijdens hare zwangerschap eenen onweêrstaanbaren trek naar een stuk leder gevoelde. Ten einde haar niet te contrariëren, had hij dan ook een brokje leder voor haar toebereid, waarvan zij een gedeelte had opgegeten. Deze verklaring kan tot eene nieuwe ontdekking leiden, ofschoon zij nog niet geheel voldoende is. Hoe is het stuk leder in den schoot der moeder tot een volkomen laarsje aan het voetje van het kind geworden? Hoe komt het, dat het verlakt was, daar, volgens het zeggen van den heer Scharpf, het brokje leder, dat zijne vrouw had opgegeten, dit niet geweest is. Dit zijn vragen, die nog onbeantwoord blijven, en de ernstige aandacht der geleerden verdienen".

— Vrijdag ll. werd de persoon Richard Carey, oud 23 jaren, door het criminele hof te Tipperary wegens diefstal tot 3 maanden gevangenisstraf met dwangarbeid veroordeeld. Doch naauwelijks had de heer Howley, een der regters, het vonnis uitgesproken, of de veroordeelde wist een middel te vinden, om eenen steen van een pond zwaar met zoo veel kracht naar het hoofd van den heer Howley te slingeren, dat, zoo deze hem niet gelukkigerwijze ware ontweken, hij waarschijnlijk er door gedood zou zijn geworden. De booswicht werd daarop, er eene korte beraadslaging der regters, op nieuw naar de assises verwezen, ten einde wegens deze misdaad te regt te staan.

— Te Preston is de honger-typhus in boosaardigen vorm uitgebroken, en het staat te vreezen, dat de epidemie zich verder over Lancashire zal uitstrekken, in geval er niet spoedig leniging in het daar heerschende gebrek wordt aangebragt.

— De candidatuur van prins Alfred van Engeland voor den Griekschen troon schijnt niet te zullen gelukken. Vooreerst is hij niet van de Grieksche godsdienst, en koningin Victoria zal nimmer gedoogen, dat hij van godsdienst verandert. Ook is hij voor een' anderen troon bestemd, want als de hertog van Saksen-Coburg-Gotha zonder kinderen sterft, dan zal, zoo als is overeengekomen, prins Alfred hem opvolgen.

LONDEN, 28 Oct. — De bladen maken eenen brief openbaar van den Britschen consul te Charleston, bevattende een oversigt van den katoenoogst in de Zuidelijke Staten van Amerika, gedurende de jaren 1860, 1861 en 1862. In laatstgenoemd jaar zou de oogst onder gewone omstandigheden $4\frac{1}{2}$ millioen balen hebben opgeleverd, doch ten gevolge van den oorlog zal hij thans niet meer dan $2\frac{1}{2}$ millioen balen geven; sommige ramingen, die de consul echter voor onjuist houdt, stellen den oogst zelfs op slechts een millioen balen. Men raamt het nog overgeblevene van den oogst van 1860 op ongeveer 750,000 balen. De oogst in 1861 bedroeg nagenoeg 2,750,000 balen, waarvan p. m. een millioen balen aan de vlammen werden prijs gegeven. Het overige is nog in de pakhuizen aanwezig. Een groot gedeelte van die katoen is door vreemdelingen aangekocht, die het als onzijdigen eigendom denken te behouden, in weêrwil van de gevaren des oorlogs. 50,000 balen zijn door de blokkade heên gekomen, en hiervan heeft Nassau het grootste gedeelte ontvangen. De oogst van Zuid-Carolina en van Georgië, zoo men daar althans geoogst heeft, zijn in opgemelde cijfers niet begrepen. Die staten zijn overigens thans in de magt der Noordelijken. Uit de gegevens blijkt, dat na de opheffing der blokkade er 3,950,000 balen katoen beschikbaar zullen zijn, wanneer de Zuidelijken zelven namelijk geene hoeveelheden daarvan meer aan de vlammen prijs geven.

— Volgens eenen staat, opgemaakt uit de boeken der firma Morrich en Co., die met het bestuur der restauratie was belast, blijkt nu, dat aan de bezoekers der Londensche wereldtentoonstelling o. a. de navolgende consumtiën zijn afgeleverd. Als kleine of gewone verversching aan de buffetten: 1,300,000 glazen ijs, 2,200,000 stuks klein gebraad en beschuit, 930 pinten likeur, 123,000 flesschen bier, 101,000 d°. limonade, 31,000 d°. sodawater en 10,500 d°. seltzerwater. Het aantal koppen thee en koffij is onmogelijk te berekenen; alleen blijkt uit de boeken van genoemde firma, dat er 5135 ℔ thee, 8388 ℔ koffij, 1922 ℔ chocolade, en daarbij ruim 46.000 broodjes gebruikt zijn. — Onder hetgeen tot meer solide rations is geconsumeerd, vindt men vermeld: 180.000 vleesch-pastijtjes, 139,000 ℔ brood, 1400 ℔ boter, 110.000 stuks groote beschuit en 523,000 flesschen best, benevens 700.000 pinten andere soorten van bier. — Voorts vindt men onder de vischsoorten opgegeven: 6,500 ℔ zalm, 1465 ℔ paling, 92 stuks kabeljaauw, 393 stuks tarbot, 1210 tongen, 300 bushels oesters, enz. Op de lijst der vleeschspijzen zijn vermeld: 1237 hammen, 3128 ossentongen en 630,000 ℔ rundvleesch; voorts 11,234 hoenders, 12 ganzen, 673 eenden, 632 kalkoenen, 8960 duiven, 290 patrijzen, 186 hazen, enz. Voorts 192,000 brooden, 208 schepels uijen, 6660 quarters uitgedopte erwten, 384,000 ℔ aardappelen, 80,000 ℔ suiker, 98 bushels, appelen, 36 dito peren, 150 mandj. hazelnoten, 1428 ℔ rozijnen, 4261 ℔ aardbeziën, 4268 ℔ kersen, enz. enz. Eindelijk vindt men onder de rubruiek Wijnsoorten (bij diners gebruikt) nog opgegeven: 34,400 pinten Xeres, 8960 fl. Portwijn, 21,750 fl. Champagne, 21,600 fl. Bordeaux en 18,000 flesschen andere soorten, benevens 8000 pinten cognac, 1600, d°. whiskey. Alleen tot bereiding der spijzen zijn 80 000 ℔ boter verbruikt. Bij het personeel waren 65 koks, 80 keukenmeiden, 120 helpers en helpsters, 300 kellners, 200 vrouwelijke bedienden, 240 loopjongens en 30 toeziende personen.

— In een' brief uit de stad Mexico dd. 27 Sept. worden verscheidene belangrijke bijzonderheden medegedeeld. De tegenwoordige opperbevelhebber Ortega zou er voor zijn, om Puebla op te geven, en te Mexico stand te houden, terwijl Juarez elken voet gronds zou willen betwisten. Intusschen zou het den briefschrijver niet verwonderen, indien de stad zonder slag of stoot werd verlaten: in welk geval echter zeer te duchten is, dat de Mexicanen op hun' terugtogt de sluizen van het oppermeer openen, en zoodoende de stad onder water zetten; de gevolgen van zoodanige handelwijze zouden vreeselijk zijn. Wijders wordt gemeld, dat eenige dagen te voren een decreet was uitgevaardigd, gevende magtiging tot de uitgifte van bonds ten bedrage van 15 millioen dollars. Die bonds konden voor $2\frac{1}{2}$ pCt. worden gekocht. Op denzelfden dag verscheen een ander decreet, waarbij eene gedwongen belasting van 1 pCt. op alle kapitalen (ook op die van vreemdelingen) wordt geheven. Wagens en muildieren worden overal gerequireerd voor het transport van mond- en krijgsbehoeften. De Pruissische gezant heeft met klem daartegen geprotesteerd; wat Engeland betreft, heeft sir Ch. Wyke als zijne meening te kennen gegeven, dat onder de tegenwoordige omstandigheden die inbeslagneming wettig was overeenkomstig het volkenregt, zoodat de Britsche consul niet ten behoeve der Engelschen kan interveniëren. Het gevolg daarvan was dan ook, dat aan een' Engelschman 150 muildieren, en aan een ander al zijne wagens en muildieren werden ontnomen. Het aantal troepen onder Ortega wordt door den schrijver op 10,000 man geraamd, grootendeels gestationeerd tusschen Puebla en de Cumbres, terwijl 5 à 6000 man zich in de hoofdstad bevinden. Ten slotte meldt de brief, dat men niet de minste geestdrift onder de natie bespeurt; dat zich geen enkel vrijwilliger aanbiedt, en de recruten voor het leger alleen door gedwongen conscriptie kunnen verkregen worden.

ITALIE.

TURIJN, 16 October.

Volgens berigten uit Napels, heeft eene kolonne mobiele troepen de omstreken van Ariano en andere plaatsen doorkruist, en, met medewerking der nationale gardes, de rooverbenden verdreven. De bende van Chiavone heeft den weg naar Apulië ingeslagen; die van Crocco is in Basilicata binnengedrongen; die van Ninco Nanco heeft zich naar Acerra begeven. Saccitiello en Andreotti zijn nog zwervende, maar men twijfelt niet, of zij zullen zich weldra in handen der justitie moeten overgeven.

Eene circulaire, van den prefect van Avellino bevat zeer gestrenge bepalingen tegen de roovers. De syndici worden daarin gelast, naauwkeurig onderzoek naar de medepligtigen der rooverbenden te doen, en lijsten van de afwezige personen, met opgave van de oorzaak hunner afwezigheid, op te maken. De huizen op het platteland zijn aan huiszoeking onderworpen; de landlieden zullen van passen worden voorzien, en mogen slechts zooveel levensmiddelen met zich voeren, als voor één maaltijd noodig is. De afgelegen huizen moeten binnen veertien dagen worden ontruimd. De nationale garde is voor het opvolgen dezer bepalingen verantwoordelijk gesteld.

DUITSCHLAND.

BERLIJN, 3 November. — Sedert eenigen tijd ziet men dikwijls kleine groepen menschen onder de Linden, en wel in de nabijheid van het koninklijk paleis, die zich deels door hunne oud-modische kleeding, deels door tinnen platen op de borst en groote stokken — de meesten echter door nieuwe witte handschoenen — onderscheiden. In den eersten oogenblik slaat men er niet veel acht op; in eene stad als deze toch is het niet vreemd, menschen uit alle oorden der wereld te zien, van Europa tot Japan toe. Als men evenwel sommigen van die eerlijke gasten in het portaal van het koninkijk paleis op en neêr ziet stappen; als men ziet, dat alle voorbijgangers die lieden met een' glimlach nakijken, dan komt men eindelijk op het denkbeeld, wie het eigenlijk zijn: het zijn leden der conservatieve deputatiën, die zich de ware vertegenwoordigers van het Pruissische volk noemen.

— De kapelmeester van het militaire muziekkorps te Praag, Johann Hopf, heeft een nieuw strijk-instrument, de zoogenaamde tenor-viool, uitgevonden, die zich bij de daarmede onlangs op het conservatoire te Praag genomen proef door een volkomen violonceltoon onderscheidde, en door den directeur Kilil en de professoren van het conservatoire en andere zaakkundigen als een voortreffelijk plaatsvervanger van den violoncel wordt aanbevolen. Dit instrument is iets grooter dan eene alt, is met vijf snaren, waarvan drie zilveren en twee darmsnaren, bespannen, terwijl de eersten iets sterker zijn, dan bij den cello, om door sterkte te vergoeden hetgeen zij aan lengte mist. Overigens wordt deze tenor-viool als eene gewone viool bespeeld, zoodat ieder violist haar spoedig meester kan worden.

RUSLAND.

BRODY, 13 Oct. — De gouverneur van Kamieneo heeft de vergaderingen der grondeigenaren geschorst, de vergaderzaal gesloten, en geweigerd, hun adres te overhandigen, waarbij zij vragen om de hereeniging van Podolië en het koningrijk Polen en om liberale instellingen. De adelsmaarschalk Roniker, die dit adres naar St. Petersburg had gezonden, is in hechtenis genomen.

— Ten aanzien van de emancipatie der lijfeigenen kan worden medegedeeld, dat in 45 gouvernementen reeds 10,158,000 boeren met hunne meesters schikkingen daaromtrent hebben getroffen.

ALLEN, DIE ZICH OP HET GRONDGEBIED VAN NEDERLANDSCH-INDIE BEVINDEN,

hebben aanspraak op bescherming van persoon en goederen.

Art. 108 *van het Ned. Ind. Regerings-Reglement.*

(Overgenomen.)

In de constitutie van iederen beschaafden staat, die grondwettig bestuurd wordt, en in dat bestuur den waarborg vindt tegen willekeur en geweld van binnen, komt de bepaling voor, welke zijn grondgebied, met allen, die zich daarop bevinden, tegen willekeur en geweld van buiten waarborgt.

Het is de staatsregterlijke verbindtenis, waardoor de souverein aan allen, die zich aan zijne wetten onderwerpen, door zijn grondgebied zich ter woonplaats uit te kiezen, bescherming van persoon en goederen toezegt en verzekert.

De *Grondwet* van het koningrijk der Nederlanden bevat dit voorschrift in het *derde* harer artikelen. *Het reglement op het beleid der Regering van Nederlandsch Indië* geeft diezelfde bepaling in zijn 108ste artikel terug.

Het grondgebied van Nederlandsch-Indië is zeer uitgebreid; de verpligting om de zich op dat grondgebied bevindende inzetenen bescherming van persoon en goederen te verleenen is daarom des te moeijelijker na te komen, omdat dit grondgebied grenst aan onbeschaafde staten, bij wie de denkbeelden van staats- en volkenregt nog zoo zeer in het duister der onbeschaafdheid sluimeren, dat zee- en menschenroof daar ongestraft kunnen gepleegd worden, ja! als middelen van bestaan worden aangemerkt.

Maar toch, hoe moeijelijk ook in de ten uitvoerlegging, de bepaling bestaat. Nederland heeft de bescherming der millioenen Indische Archipelbewoners op zich genomen. Bij andere Europesche mogendheden bescherming te zoeken, zou hun als hoog verraad jegens Nederland worden aangerekend. De bepaling bestaat, en moet krachtig gehandhaafd worden.

Sinds jaren nu gebeurt het, dat eene stoutmoedige rooversvloot hare schuilhoeken in den Archipel der Solar-eilanden in een zeker jaargetijde verlaat, om op zee- en menschenroof uit te gaan. Die roofvloot zakt naar de Noordelijke kusten van Madura af, houdt zich eenigen tijd in de meer onmiddelijke nabijheid van onze oorlogshaven, nabij het onder de residentie Soerabaja behoorende eiland Bawean op, stevent van daar Noord-Westwaarts naar de Lingga- en Banka-eilanden, en begeeft zich langs de kusten van Borneo naar hare roofnesten terug, honderden en honderden als slagtoffers van zee- en menschenroof in slavernij met zich voerende.

En toch behooren Bawean en Gilee, Banka en een gedeelte van Borneo tot Nederl. Indisch grondgebied. De aan lijf en goed berooftden genoten den waarborg der bescherming van het Ned.-Indisch gouvernement.

Wat er op die kusten is voorgevallen, het officiële dagblad heeft het ons in al zijne kleuren verhaald, en dat verhaal juist is eene merkwaardige bijdrage tot de geschiedenis van de ten uitvoerlegging van art. 108 van het Indisch regerings-reglement. — Hebben wij nog eene marine? Wat doen onze stoomschepen? Zoo vragen ook wij met de woorden van het *Bataviaasch Handelsblad.*

Ja, wij hebben nog eene marine; wij hebben eene dappere en kloekmoedige marine, wat haar personeel aangaat. — Dit heeft zij in de laatste jaren overtuigend getoond: daarvan heeft zij nog onlangs de bewijzen gegeven, toen de kloekmoedige *Jolly* en zijne dapperen de zege met hun bloed en hun leven bezegelden.

Maar wat wij niet hebben, en wat toch reeds sinds jaren voor de Marine vereischt wordt, dat is een genoegzaam aantal doelmatige oorlogsvaartuigen om den zee- en menschenroof in den Indischen Archipel te bestrijden en te beteugelen. Ziet, terwijl jaarlijks honderde bij honderde slagtoffers, onder ons oog, van onze kusten worden weggevoerd, en eene prooi der slavernij worden, gaat men in Nederland er eindelijk toe over om ....*eene enquête* over den toestand der Marine te houden, en besteedt den kostbaren tijd met raletwisten, of onze Nederlandsche vloot ook *miniatuur Merrimacs en Monitors* zouden moeten tellen, om harer waardig de Nederlandsche vlag in de Oostersche zeeën te kunnen vertoonen.

O! Indien de eenvoudige en weemoedige klagt der vreedzame Baweaners eens luide had kunnen doordringen tot den Minister, die jaren lang de Marine in den staat hield, waarin zij zich thans bevindt:

Had het Gouvernement dan niet *één enkel klein stoomscheepje* veil om ons ongelukkig eiland te beschermen?" hoe vele ongelukkigen waren er dan welligt voor marteldood en slavernij bewaard gebleven.

Wat doen onze stoomschepen?

Van één enkel willen wij de verrigtingen gedurende de afgeloopen maand met korte woorden schetsen.

Zr. Ms. stoomschip *Bromo* vergezelde het particuliere stoomschip *Oenarang* van Batavia naar Samarang en van daar naar Soerabaja, en loste saluut-schoten bij het embarqueren van Zijne Excellentie den Gouverneur-Generaal.

In den aanvang der maand Junij, toen zeeroovers moord en verwoesting op de kusten van Banka verspreidden, was er geen enkel stoomvaartuig in de wateren van Muntok aanwezig. Men scheen zich niet eens de moeite te hebben gegeven om den koers der rooversvloot met naauwkeurigheid na te gaan.

Dat heet eerst doelmatig en goed gebruik maken van de *weinige beschikbare* middelen, die men nog heeft.

Nederland! Gij hebt uwe *koloniale* Marine afgeschaft: door uwe eigene Koninklijke Marine wilt gij uwe Grondwet, uwe Regerings-Reglementen handhaven.

Nederland! Gij hebt daardoor eene dure verpligting op u geladen. Van meerder gewigt dan men bij eene oppervlakkige beschouwing wel zou denken.

Nederland! uwe volksvertegenwoordiging raadpleegt nu verscheidene jaren, of *vrije arbeid* dan wel *het cultuurstelsel* geschikt is, om u op eene of andere wijze Java en den Indischen Archipel, het pleganker uwer hope, voor de toekomst te doen behouden.

Uwe aandacht was uitsluitend op de *batige saldo's* gevestigd, die in 's lands kas of in die der *particuliere industrie* tot u zouden vloeijen.

Uwe zeemagt geraakte in verval, niet door gebrek aan een dapper en kloek personeel, maar door gebrek aan hoofdbeleid. — Die zeemagt moge in Europa, tegenover *Merrimacs* en *Monitors* van geringe waarde zijn; in Indië, waar de voortduring van uw volksbestaan als kleine natie *exceptioneel* is, heeft zij eene grootere beteekenis, omdat zij de vertegenwoordigster is van den invloed, dien gij op de volkeren van den Indischen Archipel behoort uit te oefenen.

En, wat ook het tijdstip zij, dat onvermijdelijk komen moet, waarop het verband tusschen zedelijken en stoffelijken invloed voor u in deze gewesten zal worden verbroken, uw belang kan nimmer medebrengen, om door laauwheid en schrielheid in materieel dat tijdstip te verhaasten.

Geloof ons, de westersche diplomatie is sluw genoeg, ja, te sluw, dan dat gij de oostersche woelingen, hetzij die in binnenlandsche onlusten of buitenlandschen zeeroof bestaan, zelfs in de geringste mate zoudt kunnen gering achten.

Nederland! in het aangezigt uwer staats- en volkenregtelijke verpligtingen; tegenover uw dapper en over der geheele wereld nog geëerbiedigd Marine-personeel; in uw eigen belang en dat van de bestendiging uwer *batige saldo's*, roepen wij u, in naam der rampzalige berooften en geroofden op uw grondgebied op Madura, Bawean, Banka en Borneo, toe: zorg, dat de moord- en roof-tooneelen, die in 1862 op uw Indisch grondgebied plaats vonden, in 1863 schitterend en voorbeeldig gewroken zullen zijn, en men u *dan* niet weder, bij nieuwen overmoed en roofzucht, die voorzeker niet achterwege zullen blijven, zal kunnen vragen:

„Hebben wij nog eene Marine?

Wat doen onze stoomschepen?"

SCHEEPSBERIGTEN

Aangekomen Schepen te Soerabaja.

Datum.	Vlag.	Naam van het schip	Gezagvoerder.	Grootte van 't schip in Lasten	van waar gekomen.	wanneer gezeild.	welke plaats aangedaan.	werwaarts bestemd.	Agenten.
Decemb. 30	Ned. Ind.	Gouverneur Schaap.	Mohamat.	110	Riouw.	24 Dec.	geen.	Soerabaja.	...
" —	"	Kiem Tianghoat.	Tan Yoetjin.	117½	Banjermassing.	14 "	"	"	...
" 31	Nederl.	Hollands Trouw.	N. H. Keuker.	390	Batavia.	23 "	"	"	J. F. van Leeuwen.
" —	"	Electra.	H. W. Wegman.	590	"	15 "	"	"	...

Vertrokken Schepen van Soerabaja.

Datum.	Vlag.	Benam.	Namen der Schepen	Gezagvoerder.	Naar.
Decemb. 30	Ned. Ind.	Schoener	King Liong.	Pa Samienten.	Bali.
" —	Bremer	"	Félicie.	L. Schweitzer.	Amoy.
" —	Nederls.	Schip	Jedo.	F. van Rossem.	Nederland.
" 31	Ned. Ind.	"	Fathool Moebarak.	Hadjie Moeda.	Grissee.
" —	"	Kotter	Caroline	Pa Robia.	Pasoeroean.
" —	"	"	Betsij.	Ongo.	Bali over Banjoewangi.

In lading en ter reede liggende Schepen te Soerabaja.

VLAG.	BENAM.	NAMEN DER SCHEPEN.	LASTEN.	GEZAGVOERDERS.	BESTEMMING.	AGENTEN.
Z. M.	Korvet.	Juno.	.....	Kapt. t/z J. J. v. d. Moore.	Wachtschip.	...
"	Stooms.	Citadel van Antwerpen.	.....	Kapt. L. t/z G. P. J. Mossel.	...	...
"	"	Samarang.	.....	....	...	...
Gouvernements	Stoomer	Draak.	.....	A. Smit.	...	...
Nederlandsche	Bark	Pictura.	372	K. H. Leonhardt.	...	...
"	"	P. Schoenmakers.	371	J. J. van Varelen.	In Reparatie.	Fraser Eaton & Co.
"	"	Macasser.	226	J. Rip.	Nederland.	id.
"	Schip	Eunomia.	223	D. Gronow.	id.	id.
"	"	Erasmus.	390	J. van Heuringen.	id.	id.
Zweedsche	"	Carin.	475	P. van Materm.	id.	id.
Engelsche	Brik	Alblasserdam.	371	J. 't Hoen.	id.	id.
Nederlandsche	"	Conrad Henrich.	142½	A. Beelendo	...	id.
Oldenb.	Bark	Padang.	181	....	...	W. Cores de Vries.
Nederl. Ind.	Stooms.	Kraton.	28	J. Martens.	...	id.
Nederlandsche	Bark	Clio	236	J. O. Wijnmalen.	id.	Schimmelpenninck & Co.
"	"	Drie Gebroeders.	277	H. Kramer.	id.	id.
"	Schip	Diana.	461	P. C. Teengs.	...	id.
"	"	Joan Melchior Kemper.	223	J. K. Salm.	id.	id.
"	Bark	S. van Heel.	392	D. H. Dietz.	id.	id.
"	"	Catharina Maria.	398	F. R. Oomkens.	id.	Mc. Lennan & Co.
"	"	Susanna Johanna.	263	J. P. Peeters.	id.	id.
"	Schip	Catharina Wilhelmina.	573	J. O. Klein.	id.	Anemaet & Co.
"	Bark	Johannus Anthonius.	380	A. de Voogd van der Straaten.	id.	J. F. van Leeuwen & Co.
"	"	Vrede.	248	J. L. Ter Bruggen.	id.	id.
"	"	Tjielingsie.	322	P. Ouwehand.	id.	B. J. van Eck & Co.
"	"	Henriette.	113	G. J. Gerrits.	id.	...
"	Brik	Alida Maria.	85	C. N. van der Beek.	...	...
"	"	Elisabeth Jacoba.	174	J. G. Lucas.	id.	B. Kopersmit & Co.
"	Bark	Josephine.	319	A. Kuipers.	id.	...
Engelsche	"	Robert Mills.	237	E. W. Barker.	id.	P. Kervel & Co.
"	Schip	Polmaese.	443½	J. Gladstone.	id.	...
Nederlandsche	"	Friesland.	375	M. C. E. Mispelblom Beijer.	id.	Mathieu Ebbs Ruijs & Co.
"	"	Madura.	267	B. A. van Bruggen.	id.	Adam & Co.
"	Bark	Maria Elizabeth.	165	W. van der Valk.	id.	id.
"	"	Johanna.	285	F. J. J. Ingerman.	id.	id.
"	"	Johanna.	285	F. J. J. Ingerman.	id.	id.
"	....	Johanna Elizabeth.	.....	J. Worthington.	id.	...

In- en Uitvoer te Soerabaja van den 30sten December 1862.

INVOER.

Van Batavia per het Nederl. schip *Drie Gebroeders*, gez. H. Kramer.
50 vaatjes boter, Schimmelpenninck & Co.
175 vaatjes boter, 170 kazen, 3 fusten haring, Gezagvoerder.

PROTESTANTSCHE EEREDIENST
Oude jaars avond.
Woensdag den 31sten December 1862
's avonds te half zeven ure
Ds. SCHIFF.

ROOMSCH-KATHOLIEKE EEREDIENST
Woensdag 31 December 1862,
's avonds te 6 ure,
Lofzang *Te Deum* en predikatie
tot dankzegging.

Donderdag den 1sten Januarij 1863.
Feestdag van de Besnijdenis O. H.
Eene stille dienst te 7 ure.
De Hoogmis te 8½ ure.

PROTESTANTSCHE EERDIENST.
Zondag 4 Januarij 1862
's morgens te half negen ure
DS. MOUNIER.
Doopsbediening.

ROOMSCH-KATHOLIEKE EEREDIENST.
Zondag den 4den Januarij 1863.
De Eerste H. Dienst te 7 ure.
De Hoogmis te 8½ ure.
Het Lof 's avonds te 6½ ure.

Marktprijzen.

SUIKER......... No. 16 tot ƒ 14½ afgedaan.
WISSELKOERS......... ƒ 102 tot 106 %

Voor ieder in dit blad voorkomend artikel, hetwelk van geene onderteekening is voorzien, stelt de Redactie zich verantwoordelijk, zoolang door haar geen ander schrijver wordt opgegeven.

Gedrukt bij LE ROY & CO te Soerabaja